

HIRVIKOIRIEN JÄLJESTÄMISKOKEIDEN KOEOHJEET

(HIRV-J)

Ohje hyväksytty Kennelliitossa 1.4.2025
Voimassa 1.8.2025 alkaen

YLEISET OHJEET

1. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN JA KOKEESEEN OSALLISTUVAT KOIRAT

Kokeen järjestäjänä toimii kennelpiiri. Järjestelyistä huolehtii kennelpiirin valitsema koetoimikunta, esimerkiksi kennelpiirin hirvikoirajaosto. Koeaika 20.8.–15.2. välisenä aikana.

Jokainen koesuoritus on oma kokeensa, josta täytetään myös koepöytäkirja. Kokeen tulee tapahtua siten, että rauhoitettuja riistaeläimiä ei häiritä.

Koe voidaan järjestää myös metsästyksen yhteydessä. Hyväksyttyyn suoritukseen vaaditaan riittävä arvostelu ennen kaatoa. Koira on pidettävä kytkettynä koko kokeen ajan.

Koe tulee suorittaa vahingoittumattomalla eläimellä.

Kokeeseen saavat osallistua ne rodut, joilla on osallistumisoikeus hirvenhaukkukokeeseen sekä muista roduista ne koirat, joilla on vähintään yksi hyväksytty tulos vahingoittuneen hirvieläimen jäljestämiskokeesta.

2. ILMOITTAUTUMINEN JA SUORITTAMINEN

Kokeeseen ilmoittaudutaan ylituomarille puhelimitse, ennen arvostelu aloittamista. Arvostelu katsotaan aloitetuksi, kun koira ohjataan koiranomistajan hankkimassa maastossa eläimen jäljelle. Jäljitettävän jäljen tulee olla vähintään kaksi tuntia vanha.

Ilmoittautuminen tehdään sen kennelpiirin ylituomarille, jonka alueella arvostelu aloitetaan. Koira, joka on hyväksytysti läpäissyt kokeen, ei voi ilmoittautua uuteen kokeeseen.

3. OSALLISTUMISMAKSU

Kennelpiiri voi periä kultakin osallistuvalla koiralla kohtuulliseksi katsottavan osanottomaksun. Osanottomaksun tarkoitus on peittää kokeen järjestelyistä aiheutuvat yleiskulut.

4. YLITUOMARI

Koetta johtaa Kennelliiton hyväksymä jäljestämiskokeen koulutuksen saanut hirvenhaukkukokeen tai vahingoittuneen hirvieläimen jäljestämiskokeen (VAHI) ylituomari. Ylituomarin on oltava Kennelliiton ja rotujärjestön (Suomen Pystykorvajärjestön SPJ, Suomen Harmaahirvikoirajärjestö SHHJ tai Suomen Laikajärjestö SLJ) jäsen.

Kukin kennelpiiri nimeää koekaudelle tarpeelliseksi katsomansa määrän ylituomareita.

Ylituomari tarkistaa purkutilaisuudessa koirien rekisterikirjat, rokotustodistukset ja palkintotuomareiden tuomarioikeudet, jäsenyydet ja jääviydet. Ylituomari valvoo, ettei kokeeseen osallistu koiria, joiden rokotukset ja tunnistusmerkintä ei ole kunnossa.

5. PALKINTOTUOMARIT

Maastossa arvostelun kirjaa HIRV ylituomari tai yksi pätevä HIRV palkintotuomari, jolla tulee olla hyväksytysti suoritettu hirvikoirien jäljestämiskokeen (HIRV-J) lisäkoulutus. Lisäkoulutus merkitään hirvenhaukkukokeen palkintotuomarikorttiin. Kennelpiiri pitää

rekisteriä hirvikoirien jäljestämiskokeen lisäkoulutuksen saaneista henkilöistä.

6. KOIRIEN ARVOSTELU

Palkintotuomari arvostelee koiran suorituksen. Lopputulos on joko hyväksytty tai hylätty.

Pisteitä ja palkintosijoja ei anneta. Koiran arvostelun jälkeen tuomarin on annettava välittömästi selvitys koetapahtumista ylituomarille. Viikon kuluessa koesuorituksesta tehdään koepöytäkirja ja koirakohtainen pöytäkirja olipa suoritus hyväksytty tai hylätty.

7. TULOSTEN KIRJAAMINEN

Koepöytäkirjaan merkitään rastituksella millä eläimellä koe on suoritettu: Hyväksyttäviä ovat Hirvi, Kauris, Valkohäntäpeura.

HIRVIKOIRIEN JÄLJESTYSKOKEIDEN ARVOSTELU-, TOIMINTA- JA TULKINTAOHJEET

1. ARVOSTELUPERUSTEET

1.1. Tarkoitus

Kokeen tarkoitus on arvostella koiran halukkuus, taito ja sitkeys jäljestää eläimen jälkiä sekä koiran sopivuus eläimen jäljestämiseen.

1.2. Läpivieminen

Kokeen läpiviemiseksi vaaditaan vähintään 8 m pituinen jälkinaru. Koiran ja ohjaajan etäisyys on pääsääntöisesti oltava yli 5 metriä. Vaikeakulkuisessa maastossa koiranohjaaja saa tilapäisesti päästää otteen narusta tai pitää sen lyhyemmällä etäisyydellä. Koiralla on oltava jäljestämisvaljaat tai normaali kaulapanta. Kiristys- tai piikkipantaa ei hyväksytä.

Ohjaaja ei saa ohjata koira. Kokeen saa suorittaa lumikelillä, mutta lumipeite ei saa olla yli 10 cm paksu.

1.3. Koeaika

Koeaika on vähintään 90 min. jäljestämisen aloittamisesta ja jatkuu niin kauan, kunnes tuomari varmuudella on voinut todeta, että koira pystyy jäljittämään eläintä.

2. ARVOSTELUKOHDAT JA NIIDEN KERTOIMET

1. Taito kulkea jälkinarussa 0–10 p kerroin 1,0
2. Jäljestystaito 0–10 p kerroin 2,0
3. Tehokkuus 0–10 p kerroin 1,0
4. Omatoimisuus 0–10 p kerroin 1,0

3. ARVOSTELUPISTEET

- Erinomainen suoritus. 9–10 p
Erittäin hyvä suoritus 7–8 p
Hyvä suoritus 5–6 p
Tyydyttävä suoritus. 3–4 p
Huono suoritus. 0–2 p

4. ARVOSTELUKOHDAT

Kohta 1. Taito kulkea jälkinarussa (kerroin 1,0)

Koiran on työskenneltävä rauhallisesti ja äänettömästi jälkinarussa. Se ei saa kiskoa eikä vetää jälkinarussa niin kovaa, että jälkityöskentely vaikeutuu tai että ohjaajan on vaikea ennakoida tapahtumia koiran edessä olevassa maastossa.

Koira työskentelee rauhallisesti ja äänettömästi jälkinarussa 9–10 p

Koira vetää jälkinarussa lyhyehköjä jaksoja 7–8 p

Koira vetää jälkinarussa pitkiä jaksoja 5–6 p

Koira kiskoo ja vetää niin kovaa jälkinarussa, että jäljestystehtävä vaikeutuu huomattavasti 3–4 p

Koira kiskoo ja vetää niin kovaa jälkinarussa, että jäljestystehtävää ei voida suorittaa hyväksytysti 0–2 p

Kohta 2. Jäljestystaito (kerroin 2,0)

Koiran on esitettävä kiinnostusta, halukkuutta ja kykyä jäljittää tuoreita eläimen jälkiä.

Koiran pitää seurata tarkasti jälkeä niin kauan kun ohjaaja haluaa. Muu riista tai poro ei saa häiritä koiraa. Koira ei saa luopua jäljestä vaihtamalla toisen eläimen leikkaavaan (risteävään) jälkeen, pienehköt poikkeamat voidaan hyväksyä. Jos koira huolimatta siitä että se on palautettu leikkaavalta jäljeltä, ei jatka jäljestämistä alkuperäisellä jäljellä, niin tuomari ei saa hyväksyä suoristusta.

Jos koira vainuaa eläimen jäljen läheisyydessä ja vielä merkkää sen, on se laskettava koiran ansioksi.

Koiran on käytettävä aistejaan paikallistaessaan eläintä. Jos koira työskennellessä pysähtyy hetkeksi korkeammalle maastokohdalle kuuntelemaan tai haistelemaan tuulesta tai muuta sellaista tai tuijottamaan eläimen oletettua olinpaikkaa, nämä on katsottava koiran ansioksi. Koiran pitää aluksi jäljittää vähintään 30 min. ajan. Tämän jälkeen koeryhmä pitää tauon jäljen sivussa. Tällöin koiralla ei saa olla vainua jäljestä ja etäisyyden jälkeen on oltava vähintään 100 m. Tauon pituuden on oltava vähintään 30 min., jonka jälkeen jäljestystä jatketaan vähintään 30 min. ajan tai pitempään, kunnes tuomari on kyennyt toteamaan koiran jäljestämiskyvyn. 30 min. tauko on tapa jäljitellä käytännön jäljestämistyötä, jossa passimiehet sijoitetaan uusille paikoille eläimen siirryttyä pois metsästysalueelta. Jäljestystä ei koskaan saa lopettaa polulle tai tielle, vaan sitä on jatkettava reilusti tien toiselle puolelle.

Koira jäljestää erinomaisella tavalla, rauhallisesti ja määrätietoisesti ilman poikkeamia jäljeltä ja koiralla on hyvä kontrolli edessä olevasta maastosta. 9–10 p

Koira jäljestää hyvin, rauhallisesti ja määrätietoisesti pienin poikkeamin jäljeltä, selvittää pienet hukat nopeasti. 7–8 p

Koira jäljestää hyvin, poikkeaa jäljeltä muutaman kerran, hukkaa kerran, mutta pystyy itsenäisesti tai ohjaajan avulla löytämään jäljen ja kykenee suorittamaan työnsä loppuun. 5–6 p

Koira jäljestää hyväksytysti, hukkaa kuitenkin jäljen muutaman kerran, mutta pystyy itsenäisesti tai ohjaajan avulla löytämään jäljen ja kykenee suorittamaan työnsä loppuun. 3–4 p

Koira hukkaa jäljen lyhyen työskentelyn jälkeen ja on haluton etsimään jälkeä ja/tai haluton jatkamaan jäljestämistä. 0–2 p

Kohta 3. Tehokkuus (kerroin 1,0)

Koiran on työskenneltävä sulavasti ja sopivalla vauhdilla, jolla se voisi toimia tehokkaasti myös käytännön jäljestystilanteessa. Koira ei saa edetä liian lujalla vauhdilla, jottei se väsytä itseänsä liian nopeasti. Se ei myöskään saa jäljestää niin hitaasti että työ kestää huomattavan kauan tai että koiraa on koko ajan kannustettava etenemään.

Koira jäljestää erinomaisella tahdilla, sopeutuu maastoon ja toimii tehokkaasti. 9–10 p

Koira jäljestää erittäin hyvällä tahdilla. 7–8 p

Koira jäljestää hyvällä tahdilla. Etenee ajoittain liian nopeasti. 5–6 p

Koira jäljestää tyydyttävällä nopeudella. Etenee ajoittain hitaasti. 3–4 p

Koira jäljestää sopimattomalla tahdilla. Se on haluton, puuskuttaa tai etenee niin hitaasti, että sitä täytyy toistuvasti kehottaa. Ei voida hyväksyä jäljestyskoiraksi. 0–2 p

Kohta 4. Omatoimisuus (kerroin 1,0)

Koiran kyky omatoimisesti seurata jälkeä ja selvittää mahdolliset hukat. Koiran on työskenneltävä itsenäisesti ilman ohjaajan ohjausta jälkinarussa. Maltillinen hiljaisella äänellä annettu kannustus, apu ja tuki on hyväksytty.

Koira jäljestää itsenäisesti erinomaisella tavalla, rauhallisesti, hiljaisesti ja omatoimisesti ilman ohjaajan tukea ja apua. 9–10 p

Koira jäljestää erittäin hyvällä tavalla, tekee tarkistuslenkkejä hukan sattuessa, omatoimisesti ja itsenäisesti. Ainoastaan hiljaisella äänellä annettu tuki ohjaajalta on mahdollista. 7–8 p

Koira jäljestää hyvällä tavalla. Sillä on lieviä vaikeuksia kun eläin on tehnyt käännöksen. Tarvitsee jonkin verran apua ohjaajalta. Sillä ei ole kykyä täysin omatoimiseen työhön. 5–6 p

Koira jäljestää tyydyttävällä tavalla. Sillä on selviä vaikeuksia eläimen kääntyttyä, koira siksakkaa jäljellä. Hukkatyöskentely vie paljon aikaa ja vaatii myös ohjaajan tukea ja apua. 3–4 p

Koira jäljestää huonolla tavalla. Ohjaajan pitää koko ajan ohjata koiraa jälkinarulla ja kannustaa sitä jatkamaan jäljestystyötä. 0–2 p

5. VAATIMUKSET HYVÄKSYTTYYN TULOKSEEN HIRVIKOIRIEN JÄLJESTÄMISKOKEESSA

Käytössä ainoastaan tulokset: hyväksytty tai hylätty.

Jotta koira saavuttaa hyväksytyn tuloksen vaaditaan:

- että koira on koonnut vähintään 25 ansiopistettä
- että koiran ansiopisteet eivät mistään kohdasta alita 3 pistettä.